

แผนพัฒนาที่ยั่งยืนบนฐานการพึ่งตนเองด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ภูมิภาคใต้

บริบทของภาคใต้บนความหลากหลายทางภูมินิเวศน์และวัฒนธรรม

๑. ในเชิงภูมิศาสตร์ พื้นที่ภาคใต้มีลักษณะเป็นด้ามขวานที่แคบและยาว ตลอดแนวกลางของด้ามขวานเป็นภูเขาสูงที่ลาดชันไปติดชายฝั่งทะเลทั้งสองด้านที่ยาวกว่าสองพันกิโลเมตร ลักษณะดังกล่าวทำให้แม่น้ำในภาคใต้ส่วนมากเป็นแม่น้ำสายสั้น ๆ แม้ปริมาณน้ำฝนจะมากกว่าภาคอื่น ๆ แต่น้ำฝนก็ไหลลงทะเลได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ปริมาณน้ำใต้ดินสะสมมีน้อย นอกจากนี้อัตราการชะล้างหน้าดินสูงกว่าภาคอื่น เป็นต้น

๒. ด้วยลักษณะที่ซับซ้อนเชิงระบบนิเวศน์ อันประกอบด้วยลักษณะของระบบนิเวศน์ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง ทั้งด้านป่าต้นน้ำ พื้นที่เขา พื้นที่ควน พื้นที่ชุ่มน้ำที่ตั้งอยู่ในแถบเส้นศูนย์สูตร ทำให้ภาคใต้มีลักษณะระบบนิเวศน์แบบป่าฝนเขตร้อน (Tropical rainforest) ส่วนพื้นที่ชายฝั่งมีลักษณะเป็นสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ (Estuaries) ซึ่งมีผลผลิตเบื้องต้น (Primary Production) สูงที่สุดในโลก เมื่อเทียบกับบริเวณอื่นๆ ของโลก (สูงกว่านาข้าวและทะเลทรายประมาณ ๔ และ ๔๗ เท่าตามลำดับ)^๑ โดยเฉพาะบริเวณอ่าวปัตตานี แหลมตะลุมพุก (ลุ่มน้ำปากพนัง) อ่าวบ้านดอน (สุราษฎร์ธานี) ลุ่มน้ำปะเหลียน (จังหวัดตรัง) อ่าวพังงา ทะเลสาบสงขลา เป็นต้น ภาคใต้ของไทยจึงเป็นแหล่งของผลผลิตเบื้องต้นที่เป็นต้นกำเนิดของห่วงโซ่อาหารที่อุดมสมบูรณ์มากทั้งสองฝั่งทะเล

๓. นอกจากนี้ชายฝั่งทะเลของภาคใต้ยังอุดมไปด้วยระบบนิเวศน์ชายฝั่งที่มีความอุดมสมบูรณ์ ได้แก่ ป่าชายเลน หญ้าทะเล แนวปะการัง หาดทราย หาดหิน ซึ่งเป็นแหล่งรวมความหลากหลายทางชีวภาพ และเป็นบริเวณที่มีบทบาทอย่างยิ่งต่อวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ รวมทั้งเป็นแหล่งที่มาของรายได้ของประชาชนตั้งแต่ระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับประเทศ

๔. ด้วยระบบนิเวศน์ที่สมบูรณ์ดังกล่าว ส่งผลให้ภาคใต้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นำรายได้จำนวนมหาศาลมาให้ประเทศไทย ในปี ๒๕๔๗ มีนักท่องเที่ยวต่างประเทศเข้ามาประเทศไทยถึง ๑๑ ล้านคน ในจำนวนนี้ประมาณ ๙ ล้านคนมาท่องเที่ยวในจังหวัดชายฝั่งทะเล โดย ๔ ใน ๕ ของจังหวัดมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวชายฝั่งทะเลสูงสุดอยู่ในภาคใต้ คือ จังหวัดภูเก็ต กระบี่ สุราษฎร์ธานี สงขลา เป็นร้อยละ ๓๑.๖๑, ๗.๘๗, ๗.๓๖ และ ๖.๘๗ ตามลำดับ นอกจากนี้แนวโน้มของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในประเทศไทยเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี ๒๕๔๙ และ ๒๕๕๐ มีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น ๑๓.๘๒ และ ๑๔.๔๖ ล้านคน ตามลำดับ^๒

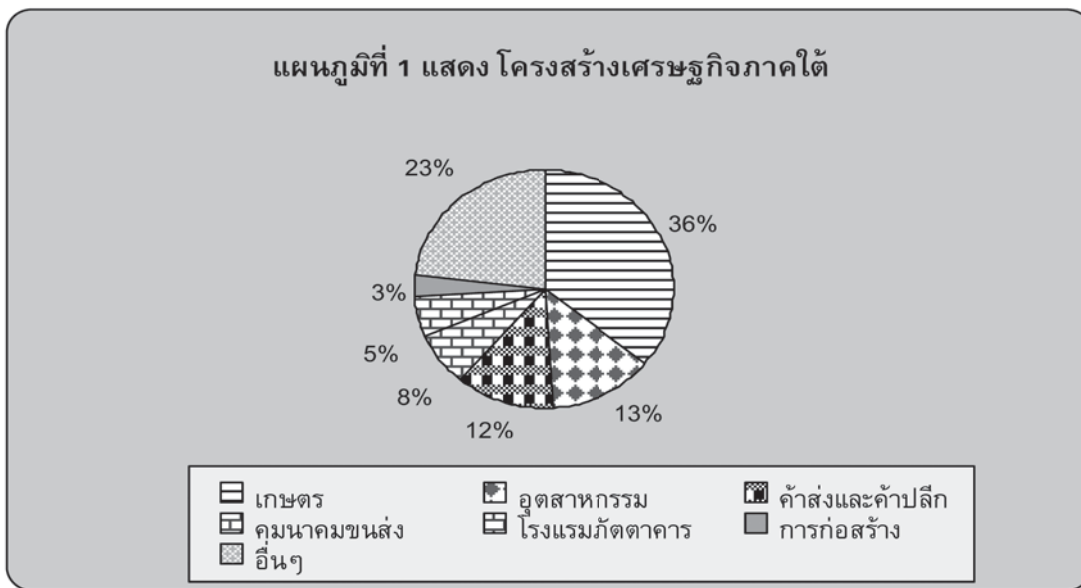
๕. ในด้านผลิตผลการเกษตร แม้ว่า ภาคใต้มีพื้นที่และประชากรจำนวนน้อยกว่าภาคอื่น ๆ ของประเทศ แต่ผลผลิตการเกษตรคิดเป็นร้อยละ ๓๖ ของประเทศ (แผนภูมิที่ ๑) การผลิตด้านเกษตรก่อให้เกิด

^๑ Charles Ekupchella and Margaret C.Hyland, 1993, "Environmental Science", Prentice Hall International Editions, P31.

^๒ Tourism indicators ปี ๒๐๐๕ จาก world Tourism organization

วงจรเศรษฐกิจจำนวนมาก เช่น การทำประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นที่มาของอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่าง ๆ ได้แก่ แพปลา โรงน้ำแข็ง โรงงานปลาป่น โรงงานแปรรูปสัตว์น้ำ เป็นจำนวนมาก จึงกล่าวได้ว่า อุตสาหกรรมในภาคใต้ล้วนเกิดขึ้นจากฐานการเกษตร และส่งผลให้มีการจ้างงานจำนวนมาก ระบบเศรษฐกิจดังกล่าวนำไปสู่การสะสมทรัพย์สินในรูปแบบกลุ่มออมทรัพย์ของชุมชนซึ่งมีมูลค่านับล้านบาทในภาคใต้ เช่น จังหวัดพัทลุง มีกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตทั้งหมด ๓๐๙ กลุ่ม มีเงินสะสมจะสะสมกว่าหนึ่งพันล้านบาท^๓ เป็นต้น

๖. นอกจากนี้ภาคใต้ยังเป็นแหล่งปลูกพืชพลังงานตลอดจนวัสดุเหลือใช้จากสวนยางพาราที่สามารถนำไปผลิตไฟฟ้า และน้ำมันไบโอดีเซลได้เป็นจำนวนมาก

๗. หากพิจารณารายได้ระดับชุมชน จากการศึกษาของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.ท้องถิ่น)^๔ ซึ่งทำการศึกษารายได้ของชุมชนในระดับหน่วยตำบล พบว่า รายได้ต่อคนต่อปีของชาว ต.วังหอน จ.นครศรีธรรมราช ประมาณ ๙๙,๔๖๖ บาท เป็นรายได้ในภาคเกษตร ร้อยละ ๗๙ ตัวเลขนี้เป็นภาพสะท้อนของเศรษฐกิจชุมชนในภาคใต้เป็นอย่างดี

๘. ดังนั้นภาคใต้จึงมีสัดส่วนคนจนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (ภาคใต้มี สัดส่วนคนจนร้อยละ ๕.๙ ในขณะที่ค่าเฉลี่ยทั้งประเทศร้อยละ ๘.๕)^๕ นอกจากนี้ในภาคใต้ยังมีอัตราการว่างงานน้อยกว่าภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ^๖

๙. ในด้านวัฒนธรรม ภาคใต้มีประชากรที่มีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ เชื้อชาติ ศาสนา แต่มีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง มีวิถีชีวิตประเพณีและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเฉพาะตัว และการย้ายถิ่นมีน้อย เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ

^๓ รายงานข่าวเศรษฐกิจฉบับไม่ส่งผลกระทบต่อออมทรัพย์ประชาชนโดย ASTV ผู้จัดการออนไลน์

^๔ รายงานศึกษาของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยปี ๒๕๔๖ (สกว.ท้องถิ่น)

^๕ โครงสร้างเศรษฐกิจภาคใต้ ธนาคารแห่งประเทศไทย .

^๖ ข้อมูลสถิติแห่งชาติ.

๑๐. ในด้านการศึกษา จากงานวิจัยที่กระทรวงศึกษาธิการจัดทำขึ้น พบว่า การศึกษาของประเทศ ไทยที่มีครูอาจารย์ประมาณ ๗.๕ แสนคน และนักเรียนนักศึกษาประมาณ ๑๕ ล้านคนกำลังประสบกับปัญหา คุณภาพอย่างรุนแรง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยเฉลี่ยทั่วประเทศสอบตกทุกวิชา โดยที่นักเรียนในภาคใต้ มีระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด^๗ ดังนั้นการพัฒนาภาคใต้จึงควรเน้นที่การพัฒนาคน และการศึกษา เป็นสำคัญ และเร่งด่วนมากกว่าการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

๑๑. ในด้านสุขภาพ ภาคใต้ประสบปัญหาสุขภาพของแม่และเด็ก โรคติดต่อเฉพาะถิ่น เช่น ชิคุนกุน ยา โรคเท้าช้าง เป็นต้น รวมทั้งผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติธรรมชาติ เช่น สึนามิ น้ำท่วม ดินถล่ม และความ มั่นคงในปัญหาชายแดนภาคใต้ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจ รวมทั้งยังมีพื้นที่ห่างไกลที่ต้องการบริการทาง สุขภาพอย่างทั่วถึง ประกอบกับการพัฒนาภาคใต้ที่มีแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก อาจนำมาสู่โรคติดต่อ เช่น มาเลเรีย วัณโรค เป็นต้น ภาวะทางสุขภาพของภาคใต้จึงต้องได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐานเพิ่มขึ้นเพราะ ปัญหาสุขภาพเป็นปัญหาพื้นฐานที่สุดและเร่งด่วนมากกว่าการพัฒนาด้านเศรษฐกิจโดยเฉพาะ การพัฒนา อุตสาหกรรมขนาดใหญ่

๑๒. เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้ว ศักยภาพทางสังคมของภาคใต้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีความสุข ท่ามกลางเงื่อนไขทางทรัพยากรธรรมชาติ เศรษฐกิจและรากฐานทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นรากฐานที่แข็งแรงของ ภาคใต้ จากความหลากหลายทางสังคมเช่นนี้ ทำให้การกำหนดแผนพัฒนาต้องคำนึงถึงความแตกต่างและให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาของภาคใต้ สถานการณ์แผนพัฒนาอุตสาหกรรมในภาคใต้

๑๓. นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมในภาคใต้ได้เริ่มมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๒ ในสมัย พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรีได้เสนอแนวคิดเรื่องสะพานเศรษฐกิจ (Land Bridge) เชื่อม ต่อระหว่างภาคใต้ฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตก ต่อมาทั้งรัฐบาลนายชวน หลีกภัย นายบรรหาร ศิลปอาชา พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ได้ผลักดันนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมในภาคใต้มาอย่าง ต่อเนื่องรวมทั้งรัฐบาลปัจจุบัน ซึ่งนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๑ ด้านนโยบายเศรษฐกิจต่อภาคอุตสาหกรรมว่า รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุน การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ และให้มีการขับเคลื่อน โดยคณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน สถานการณ์นี้ สะท้อนให้เห็นว่ามีแนวโน้มที่รัฐบาลขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมในภาคใต้้อยู่จริง และล่าสุดรัฐบาลได้ มีมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๒ ให้เปลี่ยนแปลงคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ เป็นคณะกรรมการพัฒนาเขตอุตสาหกรรมเชิงนิเวศน์ โดยมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ พิจารณาองค์ประกอบของคณะบุคคลเข้ามาเป็นคณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามภารกิจต่อไป

๑๔. ปัจจุบันนี้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำกรอบแนวคิด การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ ซึ่งแล้วเสร็จในเดือน มิถุนายน ๒๕๕๑ และต่อมาเป็นร่างแผนแม่บทการ พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน (ร่างแผนแม่บทพัฒนาภาคใต้) ในเดือน กันยายน ๒๕๕๒ ที่ได้รับบุ

^๗ สภาวะการศึกษาไทย ปี ๒๕๕๐/๒๕๕๑ ปัญหาความเสมอภาค และคุณภาพของการศึกษาไทย สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ถึงแผนพัฒนาอุตสาหกรรมหลายประเภท ได้แก่ ปิโตรเคมี โรงถลุงเหล็ก และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ท่าเรือน้ำลึก โรงไฟฟ้าถ่านหิน โรงไฟฟ้านิวเคลียร์และเขื่อนเพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมดังกล่าว^๕

ข้อกังวลต่อร่างแผนแม่บทพัฒนาภาคใต้

๑๕. แม้ว่าร่างแผนแม่บทพัฒนาภาคใต้ยังไม่มีลักษณะเป็นแผนแม่บทการพัฒนาที่บังคับใช้อย่างจริงจัง แต่หากพิจารณาจากข้อมูลข้างต้น จะพบว่าเจ้าของโครงการทั้งของรัฐและเอกชนได้ขับเคลื่อนโครงการพัฒนาต่าง ๆ ตามแนวทางของแผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ และร่างแผนแม่บทพัฒนาภาคใต้ การชี้แจงโครงการและแผนพัฒนาดังกล่าวโดยภาครัฐและเจ้าของโครงการคลุมเครือไม่ชัดเจน ทำให้ประชาชนในพื้นที่มีความสับสนในกระบวนการกำหนดแผนพัฒนา และการปฏิบัติตามแผน ที่มีความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาระดับภาคใต้ แผนพัฒนาของหน่วยงานรัฐ และโครงการพัฒนาต่างๆ มาจนถึงแผนพัฒนาจังหวัด ในขณะที่ประชาชนก็ไม่เห็นด้วยกับแผนพัฒนาฯ และโครงการพัฒนาดังกล่าว ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกระบวนการนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมยังมีไม่มากพอ และมักถูกกำหนดความสำคัญมาจากส่วนกลาง หรือจากกลุ่มคนเพียงบางกลุ่ม ทำให้ประชาชนและชุมชนไม่เห็นชอบกับแผนทั้งหมด อันนำไปสู่การถกเถียง และเกิดความขัดแย้ง ในพื้นที่ภาคใต้

๑๖. การพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในภาคใต้ตามแนวทางที่ผ่านมา มุ่งเน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยขาดการตระหนักต่อสถานะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่มาจากกิจกรรมของมนุษย์ เช่น การสร้างสิ่งกีดขวางหรือสิ่งก่อสร้างถล่มไปทะเล ซึ่งทำให้เกิดปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะอ่าวไทยด้านตะวันตกส่วนล่าง มีแนวชายฝั่งยาว ๕๑๐ กม. มีพื้นที่เสี่ยงต่อการกัดเซาะอย่างรุนแรง ๕ จังหวัด ได้แก่ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี และนราธิวาส^๖ จากข้อมูลของ World Resource Institute /WRI ในปี ๒๕๔๘ ยังระบุไว้ชัดเจนว่าภาคเศรษฐกิจที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกมากที่สุด ได้แก่ ภาคพลังงานและอุตสาหกรรม ซึ่งปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO2) ร้อยละ ๗๒.๔๗ เป็นหลัก

๑๗. แผนพัฒนาหรือโครงการพัฒนาต่างๆ ไม่ได้ถูกวางแผนจากศักยภาพของพื้นที่อย่างเหมาะสม และขาดการวางผังเมืองในระดับต่าง ๆ ทำให้เกิดปัญหาการแย่งชิงทรัพยากร และส่งผลมาสู่ปัญหาความขัดแย้งในชุมชนและสังคม ซึ่งสร้างความไม่ไว้วางใจต่อสถาบันของรัฐ และกลุ่มต่างๆ ในสังคม ข้อกังวลนี้ได้ขยายวงกว้างในภาคใต้ดังเช่น แผนพัฒนาอุตสาหกรรมก๊าซธรรมชาติที่ จังหวัดสงขลา อุตสาหกรรมเหล็กที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์ในพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน และแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีที่นครศรีธรรมราช ตลอดจนแผนพัฒนาอุตสาหกรรมที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งทำให้ภาคประชาชนมีข้อกังวลว่าจะเกิดปัญหาเช่นเดียวกับกรณีนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง

๑๘. ภาคประชาสังคมและชุมชนมีความกังวลว่า ความขัดแย้งในภาคใต้จะมีแนวโน้มที่รุนแรงมากขึ้น หากแผนพัฒนาและโครงการพัฒนาต่าง ๆ ปราศจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการควบคุมอย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ วิถีชีวิต สุขภาพ และวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น

^๕ สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, “(ร่าง) แผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน”, กันยายน ๒๕๕๒.

^๖ <http://www.ipcc.ch/ipccreports/emission/index.php?idp=0>

๑๙. เพราะฉะนั้นกระบวนการกำหนดแผนพัฒนาตามศักยภาพพื้นที่ของภาคใต้ ทั้งในระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับพื้นที่ชุมชนจำเป็นต้องวิเคราะห์ทางเลือกต่าง ๆ ของการพัฒนา โดยมีการประเมินผลกระทบและความเสี่ยงอย่างบูรณาการและรอบด้าน

ความคิดเห็นของประชาชนในภาคใต้

๒๐. ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในภาคใต้เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการ จัดทำโดย สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (กรกฎาคม ๒๕๕๑) พบว่า

๑) การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาของรัฐ

แนวความคิดการพัฒนาที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมเหล็กและอุตสาหกรรมปิโตรเคมีมีส่วนของผู้ที่เห็นด้วยกับโครงการต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับโครงการพัฒนาทางด้านอื่น ๆ ซึ่งมีความสอดคล้องกับความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาของประชาชนที่เห็นว่าแนวทางการพัฒนาให้ภาคใต้เป็นฐานทางด้านการเกษตร การท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมที่มีพื้นฐานเดิมอันได้แก่ อุตสาหกรรมเกี่ยวกับยางพาราและปาล์มน้ำมันเป็นแนวทางการพัฒนาที่จะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจและสังคมมากกว่าแนวทางการพัฒนาที่จะให้ภาคใต้เป็นฐานทางด้านอุตสาหกรรมเหล็กและอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ทั้งนี้ตัวแทนภาคประชาชนยังได้สะท้อนความคิดเห็นในเวทีกลุ่มสนทนาว่า “ประชาชนไม่ได้ต่อต้านโครงการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมหนักอย่างไม่มีเหตุผล หากภาครัฐและกลุ่มทุนมีการเปิดเผยข้อมูลโครงการอย่างโปร่งใสและเป็นจริง มีการแสดงให้เห็นถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นจากโครงการและวิธีการในการควบคุมจัดการอย่างเป็นระบบ มีการเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ รวมทั้งมีพื้นที่การพัฒนาอุตสาหกรรมที่ประสบความสำเร็จมาให้ดูเป็นตัวอย่าง ภาคประชาชนก็พร้อมที่จะรับฟังและยอมรับการพัฒนาดังกล่าว”

๒) ทิศทางการพัฒนาที่ประชาชนต้องการ

ประชาชนในภาคใต้ต้องการได้รับการพัฒนาด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมที่มีพื้นฐานเดิมอยู่แล้ว รวมทั้งต้องการได้รับการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ นอกจากนี้ประชาชนยังต้องการกิจกรรมการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจในลักษณะที่สามารถก่อให้เกิดกระจายรายได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยไม่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งต้องเป็นกิจกรรมที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

๓) ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมกับการพัฒนาของรัฐในระดับปานกลางถึงมาก โดยรูปแบบการมีส่วนร่วมที่ประชาชนต้องการมากที่สุด คือ การรับรู้ข้อมูลแนวคิดและโครงการพัฒนาของรัฐ ในขณะที่ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มสนทนาพบว่า ตัวแทนภาคประชาชนและภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องได้สะท้อนความต้องการมีส่วนร่วมในระดับที่สูงขึ้น คือ ต้องการมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการร่วมคิดและร่วมวางแผนการพัฒนาพื้นที่ของตนเองด้วย

ประเด็นพิจารณาของสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

ขอให้สมัชชาสุขภาพแห่งชาติพิจารณาข้อเสนอต่อกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาที่ยั่งยืนบนฐานการพึ่งตนเองด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม กรณีภาคใต้ ตามเอกสาร สมัชชาสุขภาพ ๒ / ร่างมติ ๑๑